

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

GHID DE BUNE PRACTICI: ACTIVITĂȚI ECO-INCLUZIVE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL

ȘCOALA GIMNAZIALĂ SĂNANDREI, Județul TIMIȘ
Proiectul: 2024-1-RO01-KA122-SCH-000221013
Titlul proiectului: Egali în diversitate într-un mediu "verde"
Apel de propuneri: ERASMUS+ - KA 122-SCH-2024
Tipul acțiunii: KA 122-SCH-2024

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1. INTRODUCERE ȘI CONTEXTUL PROIECTULUI

Misiunea proiectului Erasmus+ „Egali în diversitate într-un mediu verde” (2024-1-RO01-KA122-SCH-000221013), implementat de Școala Gimnazială Sânanndrei, răspunde direct nevoii de a transforma educația ecologică într-un catalizator pentru incluziunea socială. Într-un context rural unde barierele de comunicare și fluctuația personalului didactic (30% suplینitori) pot îngreuna integrarea, acest proiect utilizează spațiul verde ca laborator de învățare non-formală.

Conceptul de „eco-incluziune” definit în acest ghid reprezintă o strategie pedagogică hibridă. Aceasta nu vizează doar alfabetizarea climatică, ci utilizează protecția mediului ca un teren neutru și empatic unde elevii vulnerabili își pot recâștiga stima de sine și competențele de comunicare transversale.

Valorile fundamentale ale proiectului:

- * **Echitate Verde:** Accesul garantat la resurse educaționale de calitate pentru toți elevii, indiferent de statutul socio-economic.
- * **Solidaritate Interculturală:** Integrarea elevilor remigranți și a refugiaților prin activități care transcend barierele lingvistice.
- * **Responsabilitate Digitală și Ecologică:** Sinergia între tehnologia modernă și conservarea biodiversității.
- * **Învățare bazată pe Experiență:** Trecerea de la cunoașterea teoretică (deținută de 65% dintre elevi) la practica civică activă.

2. PROFILUL GRUPULUI ȚINTĂ ȘI IDENTIFICAREA NEVOILOR

Școala Gimnazială Sânanndrei deservește o comunitate rurală diversă, unde 9,98% dintre elevi sunt identificați ca fiind în situație de vulnerabilitate. Această statistică include:

- * 17,25% elevi care beneficiază de burse sociale.
- * 6,47% elevi cu Cerințe Educaționale Speciale (CES).
- * 1,56% elevi orfani și 1,56% elevi remigranți.
- * 0,39% elevi emigranți/refugiați (inclusiv din Ucraina).

Bariere identificate în contextul școlar:

1. Carențe metodice: 76% dintre cadrele didactice nu utilizează instrumente specifice de incluziune, iar 48% nu percep spațiul verde ca pe o resursă pedagogică validă.
2. Acceptare superficială: Elevii vulnerabili sunt adesea prezenți fizic, dar izolați social, interacțiunile profunde cu grupul de egali fiind limitate.
3. Nepregătirea personalului debutant: Nivelul ridicat de cadre didactice debutante și suplینitori necesită un suport metodologic structurat pentru a evita marginalizarea involuntară a copiilor "altfel".

3. METODOLOGIA DE IMPLEMENTARE: PRINCIPIUL „INIMĂ, MÂNĂ ȘI CAP”

Inspirată de formările europene la care au participat în mobilități cadrele didactice, metodologia noastră se fundamentează pe triada învățării holistice:

1. Inimă (Heart): Dimensiunea afectivă. Înainte de a planta, elevul trebuie să simtă empatie. De exemplu, în activitatea de îngrijire a răsadurilor, un elev orfan poate dezvolta o relație de atașament securizant cu "responsabilitatea" sa verde, mediată de profesor.
2. Mână (Hand): Dimensiunea practică. Învățarea prin acțiune directă (construcție, sortare, monitorizare senzori). Este esențială pentru elevii cu CES, unde kinestezicul facilitează retenția informației.
3. Cap (Head): Dimensiunea cognitivă. Înțelegerea proceselor biologice și a datelor tehnice (ex. monitorizarea energiei panourilor fotovoltaice prin proiectul PNRR).

Rolul profesorului ca facilitator: Profesorul nu mai este sursa unică de informație, ci un mediator care orchestrează interacțiunile, asigurându-se că elevul vulnerabil primește un rol activ (ex. "Lider de echipă pentru senzori") și nu doar unul de observator.

4. CATALOGUL CELOR 20 DE ACTIVITĂȚI ECO-INCLUZIVE

4.1. Activități de mobilitate și colaborare

1. *Florile Prieteniei (Adaptare după mobilitatea în Polonia)*

* Vârsta: 11-12 ani.

* Scop: Crearea unui pod simbolic între Școala Sănandrei și Henryk Sienkiewicz Primary School.

* Obiective:

(1) Creșterea interacțiunii verbale în echipe mixte cu 30%;

(2) Însușirea tehnicii de replantare în ghivece biodegradabile.

* Locație & Reguli: Grădina școlii/iNatura. Elevii lucrează în perechi „elev mentor - elev vulnerabil”. Fiecare ghiveci poartă un mesaj bilingv (română-polonă).

2. *Parada Costumelor Eco*

* Vârsta: 11-12 ani.

* Scop: Valorizarea creativității elevilor cu risc de excluziune prin artă reciclată.

* Obiective:

(1) Identificarea a 5 tipuri de deșeuri reutilizabile;

(2) Reducerea anxietății de expunere publică pentru elevii remigranți.

* Locație & Reguli: Curtea școlii/Foisorul Albert. Costumele trebuie să reprezinte o specie locală protejată.

3. Jocuri din Materiale Reciclabile

* Vârstă: 11-12 ani.

* Scop: Dezvoltarea motricității și a coeziunii de grup.

* Obiective:

(1) Construirea unui set de bowling din PET-uri;

(2) Aplicarea regulilor de fair-play în grupuri de 4 elevi.

* Locație & Reguli: Spațiul iNatura. Se interzice utilizarea adezivilor poluanți; se folosește doar sfoară de iută.

4.2. Activități tehnico-ecologice

4. Monitorii Fotovoltaici

* Vârstă: 12 ani.

* Scop: Înțelegerea energiei regenerabile prin instrumente digitale.

* Obiective:

(1) Citirea și interpretarea datelor de producție energetică pe tabletă;

(2) Explicarea legăturii dintre soare și electricitate.

* Locație & Reguli: Laboratorul de informatică/Acoperișul școlii (observație de la distanță). Echipele includ obligatoriu un elev cu CES pentru sarcini de înregistrare vizuală a datelor.

5. *Detectivii Senzorilor de Apă*

- * Vârstă: 11-12 ani.
- * Scop: Eficientizarea consumului de resurse prin tehnologie.
- * Obiective:
 - (1) Calcularea economiei de apă realizată de senzorii într-o pauză;
 - (2) Formularea a 3 recomandări de economisire.
- * Locație & Reguli: Grupurile sanitare/Laborator. Se utilizează fișe de monitorizare colorate pentru accesibilitate.

4.3. Activități de exprimare și arte

6. *Colajul Diversității Verzi*

- * Vârstă: 11-12 ani.
- * Scop: Reprezentarea vizuală a incluziunii prin elemente naturale.
- * Obiective:
 - (1) Utilizarea a 10 texturi naturale diferite;
 - (2) Cooperarea pentru realizarea unui panou de 2 metri.
- * Locație & Reguli: Atelierul de artă/Foisor. Expert Tip: Folosiți această activitate pentru a integra copiii refugiați, utilizând limbajul vizual în locul celui verbal.

7. Benzi Desenate Eco-Eroice

* Vârstă: 11-12 ani.

* Scop: Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă.

* Obiective:

(1) Crearea unui scenariu de mediere a unui conflict de mediu;

(2) Desenarea a 4 cadre narative.

* Locație & Reguli: Biblioteca școlii. Personajul principal trebuie să aibă o "super-putere" bazată pe o vulnerabilitate reală (ex. empatie sporită).

4.4. Activități de observare și explorare

8. Vizita la Ferma Bio Locală

* Vârstă: 11-12 ani.

* Scop: Conectarea cu economia circulară rurală.

* Obiective:

(1) Identificarea a 3 diferențe între agricultura intensivă și cea bio;

(2) Interacțiunea socială cu producători locali.

* Locație & Reguli: Fermă în Sânanndrei/Carani. Elevii remigranți vor compara tehnicile locale cu cele văzute în țările de origine.

9. Laboratorul Vizuinii iNatura

- * Vârstă: 11-12 ani.
- * Scop: Observarea micro-ecosistemelor locale.
- * Obiective:
 - (1) Identificarea a 5 specii de insecte benefice;
 - (2) Utilizarea corectă a lupelilor și microscopelor portabile.
- * Locație & Reguli: Spațiul iNatura. Fără telefoane mobile; accent pe "Head" (analiză) și "Hand" (manipulare instrumente).

10. Schimb Virtual cu Polonia (Blended Learning)

- * Vârstă: 12 ani.
- * Scop: Dezvoltarea competențelor lingvistice și interculturale.
- * Obiective: (1) Prezentarea în limba engleză a unui proiect eco local;
(2) Adresarea a 2 întrebări partenerilor din Polonia despre biodiversitate.
- * Locație & Reguli: Sala multimedia. Utilizarea platformei eTwinning/Zoom.

4.5. Activități sociale și team-building

11. Grădina Răsadurilor Mixtă

- * Vârstă: 11-12 ani.
- * Scop: Responsabilizarea pe termen lung prin îngrijirea vieții.

* Obiective:

(1) Menținerea unui jurnal de creștere a plantei timp de 4 săptămâni;

(2) Colaborare elev CES - elev mentor.

* Locație & Reguli: Solarul școlii. Udarea se face conform unui grafic afișat, utilizând apa recuperată.

12. Competiția Sportivă „Eco-Reziliența”

* Vârsta: 11-12 ani.

* Scop: Integrare prin mișcare în aer liber.

* Obiective:

(1) Parcurgerea unui traseu de obstacole naturale;

(2) Acordarea ajutorului fizic coechipierului în dificultate.

* Locație & Reguli: Terenul de sport verde. Punctajul se bazează pe timpul echipei care ajunge împreună la finish.

13. Picnicul cu Amprentă Zero

* Vârsta: 11-12 ani.

* Scop: Practicarea consumului responsabil.

* Obiective:

(1) Organizarea unei mese fără ambalaje de plastic;

(2) Socializarea informală între grupuri de elevi care nu interacționează de obicei.

* Locație & Reguli: Spațiul verde. Instrucțiune Facilitator: Monitorizați discret includerea elevilor orfani în grupurile de partajare a hranei.

4.6. Activități de comunicare și reflecție

14. Dezbaterea „Om vs. Biodiversitate”

* Vârștă: 12 ani.

* Scop: Formarea gândirii critice și a vorbirii în public.

* Obiective:

(1) Formularea a 2 argumente pro-conservare;

(2) Ascultarea activă (fără întreruperi) a partenerului timp de 2 minute.

* Locație & Reguli: Foisorul școlii. Se folosește tehnica „Speaker-ului cu baston verde” (doar cel care ține bastonul vorbește).

15. Joc de Rol: Mediatorii Naturii

* Vârștă: 11-12 ani.

* Scop: Gestionarea conflictelor și combaterea bullying-ului.

* Obiective:

(1) Identificarea a 3 soluții non-violente la un conflict simulat;

(2) Exersarea empatiei față de personajul marginalizat.

* Locație & Reguli: Curtea școlii. Scenariile sunt bazate pe situații reale de excludere identificate în pauze.

16. Harta Verde a Sânanđreiului (Cartografiere Participativă)

* Vârștă: 11-12 ani.

* Scop: Re-descoperirea valorii ecologice a satului.

* Obiective:

(1) Identificarea a 2 puncte critice de poluare și 2 zone verzi protejate;

(2) Utilizarea busolei și a hărții analogice.

* Locație & Reguli: Traseu în localitate. Echipele sunt conduse de elevi remigranți (pentru a-i ajuta să exploreze noua lor casă).

17. Mesajul către Comunitate (Campanie de Advocacy)

* Vârstă: 11-12 ani.

* Scop: Diseminarea valorilor eco către părinți.

* Obiective:

(1) Designul unui fluturaș informativ despre colectarea selectivă;

(2) Distribuirea a 50 de fluturași în comună.

* Locație & Reguli: Școală/Centrul satului. Fluturașii vor include sigla Erasmus+ și a proiectului.

18. Atelierul de Reflecție „Inimă, Mână, Cap”

* Vârstă: 11-12 ani.

* Scop: Auto-evaluarea procesului de învățare.

* Obiective:

(1) Verbalizarea unei emoții resimțite în timpul activităților verzi;

(2) Corelarea unei acțiuni practice cu un concept teoretic.

* Locație & Reguli: Sala de clasă (aranjament în cerc). Fiecare elev completează o fișă-simbol (Inimă = sentiment, Mână = ce a făcut, Cap = ce a învățat).

19. Expoziția „Eco-Vocile Noastre”

- * Vârstă: 11-12 ani.
- * Scop: Valorizarea muncii și creșterea sentimentului de apartenență.
- * Obiective:
 - (1) Prezentarea portofoliului personal în fața părinților;
 - (2) Autoevaluarea progresului realizat.
- * Locație & Reguli: Holul principal/Centrul de informare. Fiecare elev vulnerabil are un panou dedicat.

20. Cercul de Poveste sub Foisor

- * Vârstă: 11-12 ani.
- * Scop: Terapie prin comunicare și integrare emoțională.
- * Obiective:
 - (1) Împărtășirea unei povești personale legate de natură;
 - (2) Manifestarea suportului colegial prin ascultare.
- * Locație & Reguli: Foisorul Albert. Confidențialitate totală; activitate asistată de consilierul școlar.

5. RECOMANDĂRI PENTRU CADRELE DIDACTICE (FOCUS PE DEBUTANTE ȘI SUPLINITORI)

Managementul diversității într-o școală rurală cu flux mare de personal necesită o abordare simplificată, dar riguroasă. Pentru cei 30% suplinitori și tinerii profesori, acest ghid servește drept ancoră metodică.

Recomandări Practice:

- * Adaptarea Curriculumului: Nu predați ecologia ca pe o materie abstractă. Utilizați resursele iNatura pentru a ilustra conceptele din programa națională.
- * Prevenirea Bullying-ului: Spațiul verde oferă libertate, dar necesită reguli clare. Intervenți imediat ce observați izolarea unui elev remigrant sau CES.
- * Flexibilitatea Sarcinilor: Dacă un elev cu CES nu poate scrie un eseu eco, permiteți-i să realizeze un colaj sau să monitorizeze senzorii de apă.

Check-list al Facilitatorului de Incluziune:

- * Echipele sunt formate eterogen (mix de abilități, gen și statut social)?
- * Elevul vulnerabil are un rol specific (ex. fotograf, secretar, monitor energie)?
- * Materialele didactice sunt adaptate vizual (font mare, pictograme)?
- * Am acordat cel puțin un feedback pozitiv public fiecărui elev vulnerabil astăzi?
- * Am verificat dacă spațiul este accesibil fizic pentru toți (ex. rampă foisor)?

* [] Am integrat o secvență de "Inimă" (emoție) în debutul lecției?

6. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA SUCCESULUI

Conform obiectivului proiectului, urmărim ca 70% dintre copiii vulnerabili să dezvolte abilități sociale vizibile într-un interval de 18 luni.

Instrumente de evaluare:

1. Portofoliul Erasmus+: Colecție de fișe de lucru, fotografiile și reflexii.
2. Chestionare de Acceptare (Pre/Post): Măsoară gradul de toleranță al grupului față de diversitate.
3. Fișe de Asistență la Clasă: Adaptate pentru a monitoriza gradul de interacțiune al elevului vulnerabil.

Model Tabel Monitorizare Progres Individual (Exemplu)

Cod Elev	Activitate Relevantă	Indicator Social (ex. Comunicare)	Indicator Eco (ex. Sortare)	Observații Facilitator
S_V01 (CES)	Grădina Mixtă	A cerut ajutor colegului (progres).	Identifică plantele invazive.	Necisită suport kinestezic.
R_V02 (Remig.)	Dezbateri	A vorbit 30 secunde în fața colegilor.	Înțelege impactul CO2.	Creștere stimei de sine.

7. DISEMINAREA REZULTATELOR ȘI SUSTENABILITATE

Sustenabilitatea proiectului este asigurată prin integrarea acestor activități în activitățile non-formale al școlii, începând cu anul școlar 2024-2025.

Canale de promovare:

- * Digital: Secțiunea dedicată pe www.scoalasinandrei.ro și partajarea resurselor pe eTwinning/ESEP.
- * Instituțional: Ateliere de transfer de bune practici pentru școlile din zonă și publicarea broșurii cu activități didactice non-formale.

Vizibilitate EU: Toate produsele realizate (ghiduri, costume, panouri) vor purta în mod obligatoriu sigla Erasmus+ și mențiunea „Finanțat de Uniunea Europeană”. Respectarea identității vizuale este o condiție de eligibilitate și un semn de respect pentru oportunitățile oferite comunității noastre.

